

Selmezbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Számunkra nincs csapat.

A m. kir. honvédelemügyi ministerium, a város közönségének azon kívánságára, hogy ide katonaságot kapjunk azzal válaszolt, hogy a kérelem „ide helyezhető csapat hiányában ez alkalommal teljesíthető nem volt; de a jövőben elfordulható szükség esetén előjegyzésbe vétetett.“

Hát mit jelentsen ez? Nincs ide helyezhető csapatunk?

Ha a schneidig bajszu honvédminister, vagy schneidig öltönyöket viselő alteregoja az államtitkár in ezen elutasító határozatot olyan formán indokolta volna, hogy építsünk előbb kaszárnját, mert kaszárnya hiányában ide katonaságot nem helyezhet, vagy, hogy a város fekvése, a terep viszonyok stb. nem alkalmasak arra, hogy ide katonaság helyeztessék, akkor ez ügyben talán fel sem szólaltunk volna. De hogy ide helyezhető csapat nem volna, hogy az osztrák és magyar armádia oly szegény volna, hogy Selmezbányának, egy vagy két kompániáját ne bírná juttatni . . . ki hiszi ezt el?

T á r c z a.

Utazás Egyptomba.

Irta: Vitális István.
XIII.

Húsz-huszonöt perc alatt fent vagyunk a piramis tetején. Mintegy tíz négyzetméternyi térségen állunk meg, a melyről felséges kilátás nyílik a világtáj minden irányba felé. Körültekintünk. Legott feltűnik, hogy éjszak-nyugatról délkeletre éles vonal húzódik, s ezen a határvonalon, a Nilus völgyének és a Libiai sivatagnak a határvonalán emelkedik a Keopsz piramis két társával a vele csaknem egyenlő Kefren piramissal és a nála jóval kisebb Mikerinosz-szal a közvetlen közelben és távolabb délkelet felé a Szakkarai piramis-sor. De feltűnik egyben az a nagy ellentétesség is, a mely ennek a határvonalnak a két oldalán van: nyugat felé hepe-hupás homoksivatag, kelet felé zöld vetés, pálmaliget, s a Nilus ezüst szalagján túl Kahira büszke citadellája, karesú minarettjei.

Szólanul nézzük pár percig ezt a remek panorámát, azután egyszerre északnyugat felé fordul tekintetünk arra felé, a merre az édes haza földjét sejtí a honfi szív, s egy szívvel-lélekkel zendül meg az ének:

Hazádnak rendületlenül légy hive oh magyar,
Bölcsöd az majdan sirod is, mely ápol s eltakar.
A nagy világon a kívül nincsen számodra hely,
Áldjon vagy verjen sors keze ott élned, halnod kell!

Miért tömték meg Kassa városát katonákkal ugy, miként egy Márton ludat kukoriczával? Ha Lőcsén, Iglón stb. van csapat, miért nincs éppen városuk részére?

Ha a honvédségnek nincs csapata, mely ide helyezhető volna, van a közös hadseregnek.

Bezzeg, ha e telhetetlen molochnak pénz kell, akkor aztán tud tüntetni a csapatokkal; akkor hivalkodnak, hogy van gyalogos, lovas, szekeres, ágyus, vasutas, gőzhajós, léghajós, biciklis hidász stb, csapat; de ha egy törvényhatósági joggal felruházott város, — mely város küzd, küzd pedig keservesen, minden erejének megfeszítésével a létért, mely város felvidékünk kulturájának egyik tekintélyes képviselője, a magyarságnak védbástyája, mely város már-már a hanyatlás lejtőjére esett, mely város a kormányhoz feltétlen hű ragaszkodással viselkedett — kér, könyörög, hogy helyzetén segitendő és fejlődését némileg előmozdítandó katonaságot kapjon: akkor a nagyméltóságú kormány jónak látja kije-

S a szárnya kapott képzelet bebarangolja az emlékezet országát s maga elé állítja azt a vázlatos képet, a melyet ötezer esztendő változatos eseményeinek fennmaradt emlékeiből festett meg a történelem. És a miatt ez a kép áll lelki szemünk előtt, a piramisok újra csodálattal töltik el lelkünket. Szinte várjuk, hogy megszólaljon ez a redős hemlokú kőóriás s elmondja évezredek tapasztalatait.

De hát hiába várjuk, a kőóriás hallgat. Annál zajosabban beszélnek a türelmetlenkedő beduinok, a kik még itt sem hagyják békében az embert. Lefelé nógatnak s baksist hajtogatnak. A legtöbbjük kést kínál, hogy emlékül vessük be nevünket a piramistető kőlapjába. Erős ezeket is hoznak magukkal, a mely a mészkőlapot könnyen megtámadja. Egyik-másik társam be is véste nevét, én egy darabka követ tettem el emlékül, hiszen ez kétségtelenül antika, még pedig hamisítatlan antika.

Mielőtt megindultunk volna lefelé, e nap emlékére jegyzőkönyvünk egy lapjára kölcsönösen beirtuk nevünket.

Azután még egy búcsúpillantás és megindulunk lefelé. Hallgatagon csúszunk fokról fokra s ugy tetszik minden lépés közelebb hoz a multból a jelenbe.

Amint leértünk a piramisról, újra kitört a baksis háború. Szerencsénkre új látogatók érkeztek s a kielégíthetetlen cigányhad ezekre támadt. De azért mi sem maradtunk menten minden tolako-

lenten, hogy hadseregünknek nincs ide helyezhető csapata, de nagy furfanggal egyszermind hozzá teszi, hogy ha lesz, ha majd valahonnan (talán a legsötétebb Afrikából?) előkerül valami csapat, az esetben nagy kegyesen előjegyzésbe vétettünk.

Tehát a jóakaró kormány, mint azt velünk szemben majdnem mindig tevé, ismét csak egy üres igérettel főzött le.

Nékünk cselekvés, tényleges segítség kell és nem üres ígért!

Mi nem könyörgünk, de követeljük, igenis követeljük, hogy egy válságos helyzetbe jutott oly tekintélyes városnak, mint Selmezbányának azon kívánalma, hogy katonaságot kapjon, hogy ezáltal magán némileg segítsen, a kormány által feltétlenül respektáltassék, nem pedig e kazagtató indokolással, hogy nincs csapat fitymáltassék!!

Ámde jól tudják ott fenn, hogy nálunk már az ígéretnak is örvendeznek és azt is öröklött, köteles, legalázatosabb, hódolatteljes, legmélyebb tisztelettel és mondhatatlan hálás köszönettel veszik a nagyméltóságos urak kegyességétől.

détől, A szfinksz felé igyekezvén folyton ott nyargalozott előttünk egy-egy tevehajásár rémségesen morgó tevéjével. És hát nem is hiába alkalmatlankodottkörülöttünk, mertlassacsokán mindnyáján felkerültünk egy-egy tevehátra. Pedig az első izben való tevére szállás rendesen veszedelemmel jár.

Felszállás előtt a tevé hasra fekszik, de a mint megérzi, hogy az ember a púpján elhelyezett teknőszerű nyeregbe ült, legott felugrik és pedig olyan módon, hogy az első mozdulattal az első lába csuklójára, a másodikkal a háromrét összehajtott hosszú hátulsó lábára s a harmadikkal az egész első lábára emelkedik. Ez a három mozdulat azonban oly gyors tempóban következik egymásután, hogy a kezdő, ha a nyereg kápát meg nem ragadja, vagy már az első mozdulatánál bukik hátra vagy a második mozdulatkor zökken előre. A ki a talajra esik még szerencsés, mert a puha homokban nem törik el sem a keze sem a lába, hanem a ki a tevé nyakába csimpajkozik, az ugyan megemlegeti az első teveg elését, mert a tevé neki iramodik s addig fut, a mig le nem rázza a nyakáról a terhet.

Én már Brehm természetrajzából ismervén a tevé felkelese-modját, erősen megfogtam a nyeregkápát s testemnek előre-hátra való hajlításával elkerültem a veszedelmet.

Mindazonáltal nem mondhatom hogy valami nagy élvezetet találtam a tevéen való ügetésben: éppenúgy megrázta az embert a „sivatag hajója.“

No ha így van, — hát akkor örvendezzünk ez ígéreten öröklött, köteles alázatossággal és essünk a lejtőn tovább is lefelé!

Hisz a tót közmondás is azt tartja:

„Múdrí slubuju . . .

A blasni sa raduju!“

(Az okosok ígéretnek . . . a bolondok örvendeznek.)

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Horváth Béla főispánunk, neje ő méltóságával együtt, csak e hó 14-én kedden érkezik városunkba. A törvényhatósági bizottság közgyűlésén tehát a főispán elnökölni nem fog, csakis a közgyűlés után tartandó közigazgatási bizottságnál tölti be e tisztjét. — Krausz Kálmán főkapitányunk, mint örömmel értesülünk, nem sokára teljes egészségben visszaérkezik és hivataloskodását újból megkezdi. — Litschauer Lajos bányaiskolai vezértanár és a bányászati és kohászati lapok szerkesztője rövidebb időre elutazott — Dessewffy Aurél kir. aljárásbíró 6 heti, Brakszatorisz János kir. telekkönyvvezető pedig 4 heti szabadságot nyert. Király Ernő lyc. tanár és lapunk jeles munkatársa, Kismártonbautazott családjával együtt. Micsinay J. lyc. tanár családjával együtt szünidei utamént.

— **A halottak nyugalma** a bélabányai ev. temetőben ma-holnap csak jámbor óhajlás lesz, ha mihamarabb nem lesz segítve a bajon. A bélabányai ev. hitközség már évek óta sürgeti a városnál egy új temetőhely kijelölését, mivel a jelenlegi már telve van. De minden kérés, minden sürgetés eredménytelen maradt dacára annak, hogy a város Bélabányán elég megfelelő területtel rendelkezik. Mind össze meg lett hagyva hogy a halottakat a régi sírok helyébe temessék. De mily bajos megállapítani pl. azt, vajjon valamely sir 40 vagy csak egynehány éves! Így már több ízben megtörtént, hogy új sir ásásánál egy régebben eltemetettnek maradványai kerültek napvilágra. De a legújabb történet botrányos, vér-lázító eset már felülmúl minden képzelhető! A kivetett koponyán még a hajzat is látszott, sőt főlháborodással írjuk le, még némi izomzat nyoma is volt észrevehető a kivetett tagokon. Ez az állapot már tovább tűrhetetlen; nemcsak minden emberies érzet lázad fel ily minden kegyeletet lábbal tapodó állapotokon, hanem ez valósággal

mint a tengeri hajó, sőt még azt az ineszthetikusbajt is könnyen megkaphatja az ember.

Egyébiránt a háttas tevé parányi fejét messze előre nyujtva elég szaporán szedi hosszú karsú lábait s pár perc alatt a szfinkszhez szállit bennünket.

A szfinkszet a piramisok aljáról nem láthatni mert az előre vándorló homok vele egy szintben van, magát a szfinkszet is századokon át rejtegette a pusztulástól. 1817-ben ásatta ki egy angol társaság s ennek köszönhetjük mi is, hogy most szemtől szembe állhatunk a legelső faragott képpel, a melyet emberkéz csinált.

Az „abu'l hól“ ez a „borzalom atyja“ az ó-egyptomi ember fantáziájának kőbe faragott csoda szörnyszülőtte: tiz-tizenkétszeresen nagyított rengeteg oroszlan testhez királyi emberfej illeszkedik az erőnek és az észnek csodaszép megtestesítésére.

(Folyt. köv.)

Selmezbánya történetéből.

(Történelmi vázlat egy német nyelvű, múlt századbeli kézirat felhasználásával.)

(Folytatás.)

VI.

Még jórészt fedetlenül álltak a város házai, még látszottak falain nyomai a pusztító tűznek, melyet Rozgonyi csóváit keltettek; nyomor és inség tanyája volt még Selmezbánya, midőn a sors újabb, rettentő csapást mért e hegyvidékre. 1443 évi május 5-ike romba döntötte a régi Selmezcet. A föld megrázkodott. Rengései még Körmöczbányát is érték. A heves lökésektől meg-

hihetetlen, bár szomorú való. Még a legvadabb néptörzs sem engedi bántani halottjait, s itt a művelt Európa földén előfordulhat, lehetséges ily felháborító barbarizmus. A humanismus nevében követeljük, hogy a fentebbihez hasonló eseteknek új temető kijelölése által miharább eleje vételessék.

— **Sérülések.** Ferkó István Miksa-aknai bányamunkás e hó 2-án egy meddő hányón 3 méternyire lecsúszott és megsérült; az orvosi látlelet szerint agyrázkodást szenvedett. — Tullák József bányamunkás az Erzsébet-akna rakodó helyén egy hirtelen lezuhant kődarab által lábán súlyosan megsérült és ily állapotban kellett őt a bányából kiszállítani. Azonnal orvosi kezelés alá vétetett.

— **A szt. Antali tűzről** még utólag is kaptunk értesítést, melyet, az igazság kedvéért, el nem mulaszthatunk közölni. A tűz színhelyén ugyan is a bányász tűzoltóság jelent meg legelőbb Székely Vilmos mérnök parancsnoksága alatt, ki a főparancsnok és alparancsnok távollétében ezeket helyettesítette. Az első hydrophort Szembratovics Sándor bányatiszt vitte a tűzbe. Hüttl József, miniszteri tanácsos, mindjárt az első emberekkel egy időben érkezett le, s két teljes órán át ott volt a bányásztűzoltók közt, ezeket buzdítva, rendelkezéseket léve, mindenütt megjelenve, hol annak szükségét látta. Mindenesetre dicséret és méltó elismerés illeti a derék bányásztűzoltókat, de főleg ezek vezetőit, kik fáradozásaikkal ezen intézményt aránylag rövid idő alatt a tökély oly fokára emelték.

— **Követésre méltó példa.** Glücksthal Gyula kereskedő valamennyi segédjének, felváltva, egy-egy heti szabadságot engedélyezett és mindegyiknek 30 frtnyi utiköltséget adott az ezredéves kiállítás meglátogatására.

— **A szélaknai gyermektelep megnépesedett.** E hó 6-án érkezett ugyanis Szabó József főtanító vezetése alatt 75 fiú Budapestről, kik egyszerű, de csinos kék egyenruhájukkal máris feltűnést keltettek városunkban. Melegen kívánjuk, hogy a fiúk néhány kilo sullyal szaporodva érkezzenek majd vissza, mi azonban nem nagyon valószínű, ha elgondoljuk, hogy egy-egy fiúnak teljes ellátására csak 45 kr. adatik egy napra. Ez egy kicsit kevés!

— **Bútorkiállítás Selmeccen.** Matzán Ferencz, ügyességéről s jó izléséről ismert helybeli

indult a hegy lejtője; falak repedeztek, halomra dőltek; sok bánya beomlott. Rom, köhalmaz lett a szerencsétlen városból, melyről német kéziratunk következőket mond: „Ezen régi város állítólag fallal volt körülvéve: 2 kapuja s temploma volt. A mögötte elterülő „Schabab“ nevezetű vidék a selmecciek temetkező helye lett volna, mely nevét az akkor szokásos német közmondástól: „Ein Tuch ins Grab“ vette. A szlávok a Schabab“ nevet „Sobov“-ra fordították.“

Az így többszörösen sujtott selmecciek Ulaszló király uralkodása alatt (Kéziratunk szerint az akkor még kiskorú László — posthumus — király alatt Corvinus (Hunyady) János beleegyezésével) még ugyanazon év folyamán, 1443-ban elhatározták hogy rombadólt, elpusztult városukat elhagyva, az új várost lenn a völgyben építik föl. Az építkezést azonnal meg is kezdték, s ugyanakkor a jelenleg is fennálló Szt. Katalin templom alapköve is tétetett le. Az új város helyen fejlődött mostani állapotáig. Kutforrásunk Richter nevű történetíró nyomán az alábbi írja Selmezbányáról: Az 1443 óta a keskeny völgyben épült város fával hasonlítható össze melynek gyökerét a Szt.-Antalból az alsó kapuig vezető út, törzsét és ágait az alsó kaputól fölfelé beépített völgy képezi.

Miután az egyes utcák keletkezését nem követhetjük, sem ennek idejét megállapítani még hozzávetőleg sem lehet, s így, az adatok rendes egymásutánját betartva, nem nyílnék többé alkalmunk a régibb Selmecc utcait megnevezhetni, helyén valónak találjuk, fönt idézett kutforrás

asztalos mester, a millenniumi kiállításról lekésztett bútorait a Főtéren levő volt Piccin-féle bolthelyiségben 20 kr. belépti díj mellett kiállította. A csinnal készült bútorok megérdemlik a megtekintést; kivált két szekrény, melynek nyitja nagyon leleményes, felkölti a figyelmet. Annál melegebben ajánlhatjuk e bútorkiállítást a közönség pártolására, mert a befolyó díjakból eredő tiszta jövedelmet nemes célra, a város szegényeinek szánta a kiállító iparos.

— **A sertés vész városunkban is kitört.** A kellő intézkedések a zár betartására és a vész elfojtására nézve megtétettek.

Különfélék.

— **A hodrusiak panaszára** vonatkozólag vettük a következő levelet: Tekintetes Szerkesztő Úr! Becess lapjának f. évi 26 számában a hodrusiak ügyében közzétett közleményre vonatkozólag tisztelettel van szerencsénk értesíteni, hogy téves információ alapján került a cikk a lapba. a mennyiben a Memorandum Selmecc-Bélabánya törvényhatóságához még be sincs adva és így nem is tehetta a tanács ezt ad acta. — Jó volna ha a cikk írója, mielőtt valamit szélnek boesát, meggyőződnie állításának alaposágáról, hogy egy erkölcsi testületet alaptalanul ne vádoljon a közvélemény előtt. Egyébb iránt az, a ki a tekintetes szerkesztő urat is ezen cikkével félrevezette, nem nyert megbízást tőlünk, hogy érdeklünkben felszólaljon. — s jövöben is tiltakozunk minden ilyen kísérlet ellen. — Az egyéni véleményt mindenki szabadon nyilváníthatja, jogunkban nem áll ezt korlátozni, de többek nevében irni addig a míg erre megbízva nincs illetlennek és jogtalanak tartjuk. Hodrusbányán, 1896 június 29-én Puskás, Lindmayer János, Weisz Jakab, Dr. Schlesinger Antal, Szent Istványi Adamovits Sámuel, Feldszám János, ifj. Feldszám János, Bujna Lajos, Timko Pál, Priviczky Ádám Gerengay Pál. Erre csak az a megjegyzésünk, hogy mi örvendünk legjobban annak, ha a hodrusiaknak tagadhatatlanul aktuálisvá vált ügyük helyes mederbe van terelve és hogy senki sem vádolható mulasztással. De azért még is szeretnők saját érdeklünkben, ha a memorandumot már beadnák.

— **Lövészet.** A múlt hó 21-én tartott lövészet, számos tag Budapesten lévén, igen gyéren volt látogatva. A június hó 28-án megtartottnál 614 lövésre 658 köré gység találatott, 3 szeg, és 10 négyes. Az I. díjat Belházy Gyula, a II-át

nyomán, az ő város képét adni, nem ugyan újra építtetése korából, de jóval későbbi időkből. Kivehetjük belőle, hogy Selmecc eléggé rendezett állapotnak örvendhetett; meg voltak az utcáknak a maga neveik, mivel mi mostankoriak még igen röviddel ezelőtt nem dicsekedhettünk. A szent-antali út mentén tóvizek valának, melyek csatornába voltak vezetve, továbbá olvasztó kohók, ezek munkásainak lakházai, városi pajták. Az alsó kaputól a kamaraházig az „Untere Gasse“ vezetett, ettől jobbra a „Katzen-Hübel“, a „Steingrube“, a „Krachen-Gasse“, a „Csiliker-Gasse“ és a „Weg“; balról a „Neue“ és a „Henker-Gasse“. Az „Untere Gasse“-val határos volt a „Kammeral-Gasse“. Föllebb volt az „Untere“ és „Obere Ring“ egyenesen fölfelé irányult a „Spitall-Gasse“, ettől balra a „Frauenberg-Gasse“; a „Rössl“ fel a Paradicsom hegyig, lejjebb a „Finkenbusch“ és „Nattergrund“. A „Frauenberg Gasse“ mellett volt a „Fleischhaker-Gasse“, ettől lejjebb a „Kammeralgassl“. A „Ring“-tértől jobbra a „Feltscher“ és „Herrengasse“, a „Rosen-Gasse“ és „Mohren-Gasse“, a vöröskút felé a „Guttenberg.“

Hogy vissza ne kelljen rá térni, már most említjük, hogy a régi Selmecc a török háborúk kezdetétől fallal volt körülvéve, mely közel a 18-ik század végéig fennállott. A városba 6 kapun lehetett bejutni. Ezek a következők voltak: 1. Az alsó vagy korponai kapu, dél felé; az út Korponára és Pestre vitt. 2. A kamarai kapu; az előbbtől éjszakra, a kamaraház végén. 3. Kele-

Bence Gergely, a III-at Seidel Ágoston, mind egyik szeglvésre nyerte el. Belházy Gyula 3, Bence Gergely 2, Dessewffy Aurél 1, Krausz Géza 1 és Seidel Ágoston 3 negyest lőtt. A jul. 5-én tartott lövészeten Krausz Géza főlövész-mester volt a díjadó. A hangulat s a lövésekkel elért eredmény egyaránt kitűnő volt 674 lövés 675 köregységet talált, közte 3 szeglvés és 17 négyes. Az I. díjat Dessewffy Aurél, a II. díjat Bence Gergely, a III. díjat Krausz Géza nyerte el egy-egy szeglvésre. Belházy Gyula 4, Bence Gergely 3, Dessewffy Aurél 1, Fiedler Gyula 2, Krausz Géza 2, Csiby Lőrincz 2 és Seidel Ágoston 3 negyest lőtt.

— A selmeczbányai m. kir. bányászati akadémia története a honfoglalás ezredik évfordulójának emlékére írta Pauer János akadémiai titkár és rendkívüli tanár, megjelent. Az igen érdekes mű 23 ivnyi terjedelmű és sikerült fénynyomatokkal van illusztrálva. A mű összeállítása, szerkesztése kiváló gondra, tájékozottságra, és meleg ügyszeretetre mutat. Elejét a történeti rész képezi, az akadémia keletkezéséről, fejlődéséről, küzdelmes koráról. Kivan emelve különösen az 1848/9 évekre vonatkozó rész. E könyvből láthatjuk mily tanterv volt az akadémián előbb, s milyen most; felsorolja az előbb érvényben volt s mostani legújabb rendszabályokat, az akadémia hallgatóinak jegyzékét az 1870/71 tanévből kezdve az 1895/96 tanév végéig. Végül az illetők arcképével együtt Faller Gusztáv, Zsigmond Vilmos, Szabó József és Péch Antal életrajzát közli. Melegen ajánlhatjuk e nagybecsű művet az intelligens közönség figyelmébe.

— A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője czímen most jelent meg 17 képpel, 1 térképpel s 1 diagrammos kimutatással egy felette érdekesen összeállított díszes kiállítású mű, melyet Darányi Ignác földmivelesügyi miniszter megbízásából, Vadas Jenő m. kir. erdőtanácsos és erdőakadémiai r. tanár írt. A szép munkát alkalmunk lesz még bővebben ismertetni.

— Lehet-e egy lyuk örökké tartó?! E problema megoldására pályázatot hirdetünk. Díj egy éjjeli lámpás. Megfelelő tanulmányokat tehetni a terasz felső végének széléről levezető három lépeső fok alatt már talán özönvíz előtti idők óta tátongó lyuknál, mely igen diszesen, biztosan és sajnos, tartósan csak deszkákkal van betakarva. Pályázati idő mindaddig, míg az a lyuk véglegesen, amint illik, be nem borítottik.

— Főváros és vidék. Ez a czime a „Magyarország“ f. é. július 1-től való száma vezérczik-

ten a külső belabányai kapu. 4. A belső kapu, közel az olvasztóházhoz. 5. Az új kapu; a felső „Ring“ végén. 6. A frauenbergi kapu nyugat felé. E kapuk közül hármát, még pedig a kamarait, az olvasztóház mellett és a felső „Ring“ végén levőt 1788-ban bontottak le.

A város tehát felépült, de nagy volt az aggodalma város kiváltságai miatt. Sok értékes oklevél ott veszett a tűzben s tartottak tőle a jó selmecziek, hogy az oklevéllel szabadalmuk is elveszett. Az idők elég válságosak voltak arra, de szerencsére az országos hatalom oly kezébe került, melyekben az igazságnak szolgált: Hunyady János kezébe.

Hunyady János kormányzó 1447-ben megígérte a selmeczieknek, hogy minden előbbi kiváltságukat visszaszerzi részükre.

1449-ben a városnak vitás ügye volt a saskői uradalommal az erdők miatt. A bírói ítélet Selmeczbánya javára döntötte el a pert. A német szövegű ítéletet, tárgyának jelentősége, de érdekessége miatt itt közöljük: „Dasz die Herrn von der Schemnitz und Gemein aller Gerechtigkeith haben sollen in Walden, Wismuth, Eckern, Streuchern, Wegen und Stegen, als Sie die vormahls haben und Zahl Herrn Uppori Laslaw nu und zukünftigen Zeiten nichts Handeln noch theure in kinerley Weise.“

(Folytatás következik.)

kének. Főlemlítjük mi is, mert a mi abban a vezérczikben előre — és éleslátón el van mondva, sajnos, annak igazlétét a vidék érzi. A főváros aránytalan fejlődése a vidéki városokkal szemben nem lehet üdvös. „A nemzeti testben minden szervre szükség van. Az egyik szerv tulerős fejlesztése a többi szerv hátrányára történik.“ Mondja a „Magyarország“ és teljes igaza van. Láthatjuk, tapasztalhatjuk, hogy minden mintegy láthatatlan delejtől vonzaltva, a főváros felé, a fővárosba irányul. A vidék már annyira kimerült, hogy benne a szellem, a művészet de még a vagyon sem talál kedvező talajt, s ennek oka az, hogy a vidék el van hanyagolva. „Hihetlen vérszegénység mutatkozik a vidéken. A különbség Budapest és bármely más városunk között olyan aránytalanul nagy hogy összehasonlításra nincs kifejezés!“ Ésez magára a fővárosra nézve sem üdvös, mert „ha egy város kiélti a maga vidékét, akkor nem tesz egyebet, mint elapasztja azt a forrást, a honnan életnedveit meritette.“ Hogy mily mostohán van a vidékről gondoskodva, mutatja az is, hogy „míg a kamatláb Budapesten négy százalék, vidéken nyolcz.“ A házadómentesség feltétele előnyösebb a fővárosban, mint a vidéken. A fővárosért minden, a vidékért semmi. Ezt mi selmecziek is tapasztaljuk. De ezen segíteni kell! Legyen a vidéknek elég erélye, elég akarata, hogy megtartsa, szaporítsa életerejét, s akkor a főváros nem fog fölemészteni, hogy azután maga is hanyatlásnak induljon, hanem új és új erőt nyer a vidék egészséges életerejéből.

Hirdetések.

1499. sz.

1896.

Zabszállítási hirdetmény.

A szélaknai m. kir. bányahivatalnak a folyó évre még 300 hectoliter jó minőségű zabra lévén szüksége, felhivatnak a vállalkozók, hogy az 50 kros bélyeggel felszerelt és 1 kgr. zab mintával ellátott írásbeli ajánlataikat, lepecsételve, folyó évi július hó 15-ig délutáni 5 óráig, ezen kir. bányahivatalnál nyujtsák be.

A szállításnak feltételei:

1. a zabnak hektoliterkénti ára, a zab súlyának megnevezése mellett betűkkel és számokkal kiirandó, amellet pedig kívántatik, hogy a szállítandó zab hektoliterenként legalább 44—46 kgm. súlyu legyen.

2. biztosítékul a felajánlott zab értékének 10% -a készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban az ajánlathoz csatolandó: a biztosíték az ajánlat elfogadása esetén a szállításnak kifogástalan teljesítése után, vissza fog szolgáltatni.

3. oly zab, mely a kívánt és a vállalkozó által felajánlott súlylyal nem bír, vagy minőségére nézve az átvevő-bizottság által bármi okból kifogásoltatnék, átvétetni nem fog.

4. köteles a vállalkozó az általa felajánlott zab mennyiségét, legkésőbbben folyó évi Augusztus hó 10-ig hiány nélkül a szélaknai raktárba beszállítani.

5. kisebb zab-mennyiségre is elfogadtatnak ajánlatok, ha a fentebbi feltételeknek megfelelnek.

6. végre a m. kir. bányagazgatóság Selmeczbányán fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatoknak bár melyikét tetszése szerint elfogadhassa, esetleg valamennyit visszautasíthasson.

Szélaknán 1896. évi június hó 30-án

M. kir. bányahivatal.

1338. sz. 1896.

Szállítási hirdetmény.

A selmeczbányai m. k. központi fémkohóhivatalnak 1896. év 2-ik felében szüksége leend 3000 (háromezer) métermázsa ócska öntött vasra, melynek szállítására ezennel nyilvános pályázat

hirdettetik megjegyezvén, hogy kisebb mennyiségre szóló ajánlatok is figyelembe fognak vétetni.

A szállítandó ócska öntött vas, melynek legfeljebb 25% -a forgács alakjában átvétetni fog és az egyes daraboknak a 10 (tiz) kilogrammnyi súlyt túlhaladniok nem szabad, folyó évi augusztus hó 1-től számítandó öt egyenlő havi részletben szolgáltatandó be.

Ezen ócska öntött vas szállítása, illetőleg az erre vonatkozó ajánlat elfogadása után az egyes szállítmányok a kohónál megmázsalva vétetnek át és minden szállítmányért járó pénzösszeg a szállítmány kifogástalan átvétele után szabályszerűen (szerződési) bélyegzett nyugtató ellenében fizettetik ki. Az 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatok, melyekben a szállítandó anyag beszerzési forrása is megjelölendő, 5% bánatpénzzel ellátva 1896. évi július hó 31-ig este 6 óráig a m. kir. központi fémkohó hivatalhoz Selmeczbányán küldendők be, hol a különleges feltételek isza hivatalos órák alatt megtudhatók.

A bánatpénz a szerződés megkötésekor, készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban 10 (tiz) százalékra egészítendő ki.

A m. kir. kohóhivatal fenntartja magának a jogot arra, hogy a beérkező ajánlatok közül tetszése szerint azt fogadja el, a mely nézete szerint a legtöbb biztosítékot nyujtja, esetleg pedig valamennyi beérkező ajánlatot vissza utasíthassa.

Selmeczbányán, 1896. évi június hó 28-án

M. kir. kohóhivatal.

Filkorn Alajos
fogorvos.

Készít
egyes
fogakat
2 frittól

feljebb: egész fogsorozatot szintén
jutányos áron. Fogak tömése, tisztítása stb. szerény díjazás mellett.

A legújabb módszer!

Kitűnő jó tej

kapható minden nap,
házhöz, elzárt tiszta pléh edényekben küldve, Ertl Vilmos
tejgazdaságából.

Kitűnő minőség garantírozatik.

Egy teljesen jó karban lévő szép kiállítású

pianino

olcsón azonnal eladó. Hogy hol, megmondja a kiadóhivatal.

Eladó ház!

A f. botanikus kert háta mögött, a Heincz-féle ház közelében fekvő és Zlinszky Mária tulajdonát képező

ház nagy kerttel

szabad kézből eladó.

Bővebbet ZLINSZKY ANDRÁSNÁL tudhatni meg.

A millennáris
év alkalmából
a n. é. közönség
becses
figyelmébe

SELMECZBÁNYAI HETILAP
SELMECZ- ÉS VIDÉKI
MILLENNIUM-KALAUZA.

Ajánlatnak
az alanti
czég-
tulajdonosok
üzletei:

Ács J.

A Hungaria szálló bérloje. Győ-nyörűen berendezett szálloda 2-vendégszobával; étterem és kávéház a legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendezve. Kétféle étel, jó természetes boro-vihnye aczél- és kőbányai Dreher féle sör. Figyelmős kiszolgálás. Zóna villásreggelik 6 és 8 kr.

Backer Alajos

fényképészeti műterme és asvány-árudája saját házában.

Bart Antal

hentes üzlete a takarékpénztár tulajdonát képező n. n. Flemming-féle házában. Kapható mindig frissen s tisztán készült hentesáru, zsir, szalonna, tepertő, virsli, sertéshús stb. stb. a legkiválóbb minőségben és jutányos árak mellett.

Baumerth Gyula

a Deák-Ferenz utcában. Baumerth-féle házában lévő fűszerkereskedése.

Bock János

vendéglője Szklénó. Kétféle étel, természetes jó borok, palaczk-és friss hordósör, előzékeny kiszolgálás. Jutányos árak. A Szklénó fürdőbe kirándulónak különösen ajánljuk a vendéglőt.

Bogya János

a Szt-Háromság téren lévő étterme, melyben kétféle étel, természetes jó borok, valamint kőbányai- és vihnye aczél-sör szolgáltatnak fel. A helyiség szép és tágas és a kiszolgálás kifogástalan. A városi előkelő közönség gyűlhelye.

Bukovics István

a Murgács-féle házában lévő vendéglője és mézáros üzlete, hol természetes jó bor és kétféle minőségű hús kapható.

Osiba István

vasáru-kereskedése. Különösen agyag-kályha, varrógép, érc-koporsó stb. raktára. Alapított 1840-ben.

Csernák György

czipészüzlete a Rózsa-utczába vezető lépcsők melletti saját bolti helyiségében 223/111. Mindennemű gyermek-, férfi- és női czipők mérték után divatos és tartós kivitelben, jutányos árakon készíttetnek. Javítások is elfogadtnak.

Cserny József

a régi városház épületében lévő szabóüzlete, a legdivatosabb kelmékkel dúsan felszerelt szövetraktár. Mindennemű férfi, gyermek, dísz- és egyenruhák gyorsan jutányosan és a legszebb kivitelben készíttetnek.

Daubner János

a központi aczél-sör forráshoz címzett vendéglője az apácza-zárda melletti Ertl-féle házában. Mindig frissen csapolt vihnye, kőbányai sör, természetes jó bor, izletes ételek, előzékeny kiszolgálás.

Fizély Károly

műlakatos üzlete saját házában. Alapított 1842-ben Fizély Mátyás által. Az üzlet 1873-ban ment át a jelenlegi tulajdonos birtokába. — Ajánlja ezenfelül a kertjében lévő télen-nyáron igénybe vehető meleg kádfürdőt, valamint a nyári idényre szabad uszodáját.

Friebert Ferencz

a főtéren lévő szabóüzlete nagy, a legfinomabb és legdivatosabb kelmékkel felszerelt raktárral. Ezen üzletben díszmagyar ruhák, férfi- és gyermeköltönyök, katonai és más egyenruhák finom, izléses kivitelben és legújabb fazonban gyorsan és jutányos árakon készíttetnek.

Gasparik János

a takarékpénztár épületében lévő czipész-üzlete, melyben női, férfi és gyermekeczipők raktáron tartva dús választékban készen kaphatók.

Greguss Antal

sütőháza és a főtéren lévő bolti helyisége, melyben különféle sütemények, finom mandolák készíttetnek stb. kaphatók.

Gyurkovics András

a főtéren lévő vendéglője, hol izletes ételek, természetes, finom, ó és új borok, mindig frissen csapolt sör, spiritus, különféle szesz-es italok, rozspálinka, cognac, rum, szilvórium, borovicska stb. kaphatók.

Gverh testvérek

az Akademia utcában, Schosztal-féle házában lévő szabó és czipész-üzletük. A t. vevő közönség a legpromptabb módon lesz itt el látva kész és mérték után készült szabó és czipész árukkal.

Joerges A. özv. és fia

Könyvkereskedése: ajánkozik minden néven nevezhető könyv gyors beszerzésére bolti áron. — Irószekereskedése: el van látva jó minőségű írószerrel és papírral olcsó árak mellett. — Könyvnyomdája: minden a szakba vágó munkát gyorsan, pontosan és csinnal készít olcsó áron. Ujabban budapesti accidenz-szedő alkalmazásban. — Alkalmi ajándék: Selmezi album 24 fénynyomat cartonon dobozban; ára 1 rti 60 kr. Alapított 1857-ben.

Jahn Vilmos

szaft-üzlete a főtéren lévő saját házában. Dús választékban felszerelt szövetraktár. Férfi, gyermek és egyenruhák, valamint díszmagyar öltönyök gyorsan és a legszebb kivitelben készíttetnek.

Kachelmann-féle

kétféle minőségű vihnye aczél-sör. Minden vendéglőben kapható.

Kachelmann Gáspár a Szent-Háromságtéren saját házában lévő épület és bútor-asztalos műhelye. Nagy, dús választékú bútorraktára.

Krause József

templomberendezési műterme Alapított 1890-ben. Templomberendezési munkák és templom s más festések kivitele vagy felújítása minden stylnemben a legegyszerűbbtől a legfinomabb kiállítással. Szentek szobrai fából a legfinomabban festve és aranyozva.

Langauer József

a terasszon lévő nagy czipő-áruháza, dús választékban felszerelve mindennemű női, férfi és gyermek kész czipő-árukkal. Mérték után a legújabb divatu czipők gyorsan, jutányosan és tartós kivitelben készíttetnek.

Liptay László

a terasszon lévő nagy üveg áruháza rendkívüli, dús választékban felszerelve. Mindennemű üveg, porcellán, majolika, china-ézüst, nippes stb. áruí valóban érdemesek a megtekintésre.

Markus M.

ezukrázata, alapított 1830. évben. **Marschalkó Gyula** a terasszon lévő fűszerkereskedése és nagy bőr-, norinbergi stb. áruháza. Alapított 1860-ban.

Matz Ferencz

a főtéren lévő, legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendezett fodrász-terme.

Ochsendung Ignác

a főtéren lévő boltja, melyben asványdarabok és asványból készült különféle emléktárgyak stb stb állanak a t. közönség rendelkezésére.

Oszvaldi Gusztáv

Szt-Háromságtéren saját házában lévő sütőháza. Alapított 1807 évben (alapító: Oszvaldi Samu).

Pleva József-féle

czipész-üzlet a főtéren. Dús választékban felszerelt kész czipő-raktár. Női-, férfi- és gyermek-czipők mérték szerint gyorsan, jutányosan, a legdivatosabb szabásban, tartós kivitelben készíttetnek.

Roth Bódog

a Mihalik-féle házában lévő vendéglője. Különösen ajánlja kétféle konyháját, természetes, finom borait, mindig frissen csapolt söret, kellemes, nyári kerti helyiségét, melyben egy tekepálya is áll a t. vendégek rendelkezésére. Előzékeny kiszolgálás.

Suhaj Péter

a Rózsa-utczába vezető lépcsők melletti üzleti házában lévő szabó-üzlete, dús választékú, szövetraktára. Készít gyorsan ponto-

san és tartósan a legdivatosabb fazon szerint mindenféle öltönyöket u. m. egyenruhákat is.

Steiner Ignác

Hodruson lévő fűszerkereskedése, melyben spiritus, különféle szesz-es italok (rozspálinka, cognac, rum, szilvórium, borovicska stb.) a legjobb minőségben méretnek ki-

Özv. Till Dénesné

a Szőlő szállodával szemben lévő vendéglője, melyben kétféle, jó minőségű fehér és veres borok méretnek s naponként frissen csapolt sör kapható.

Tuschl Gusztáv

az alsó gyógytár mögötti ezukráz-üzlete. Kétféle sütemények, kávéházi italok, nyáron mindennap frissen készült fagyalt, különféle ezukor emléktárgyak stb. kaphatók. A t. vendégek részére több napi es heti lap áll rendelkezésre.

Urgina Antal

a terasszon lévő hentes üzlete, melyben tiszta, izletes hentes-készítmények, kétféle minőségű zsir, szalonna, tepertő, sódar, mindig friss sertéshús, jó virsli stb. kapható.

Özv. Visnyovszky Danic. né sütőüzlete az Ocsovszky-utczában lévő Chauer-féle házában (alapított 1864 évben) Kapható mindennap kétszer friss, kétféle sütemény, kétféle kenyér stb.

Weisz Jakub

Hodruson lévő vendéglői kerti helyisége teke pályával, közel a fenyveshez. Különösen ajánljatik kirándulók figyelmébe.

Weisz Ignác

a Deák-utczában, saját házában lévő fűszer, bőr, norinbergi liszt, stb kereskedése és áruháza. Ugyanitt bármely perczen csinos bérkocsik kaphatók.

Velics György

a Deák-Ferenz utcában, saját házában lévő mézeskalácsos üzlete. **Özv. Vnueskó Ferenczné** a „Kék Szőlőhöz címzett” nagy szállodája. Száraz, szépen bútorozott szobák, olcsó árak, előzékeny kiszolgálás, az étteremben kétféle étel és italok.

Tisztelettel alulírott értesíteni bátorodom a n. é. közönséget, hogy Budapesten VII. ker. Aréna út, 58. sz. a. szemben a városligettel s így a kiállítás közvetlen közelében, vendéglőt nyitottam, melyben kétféle magyar konyhát, prima minőségű Dreher-féle sört és tiszta, hamisítatlan, természetes borokat tartok, s illetve t. vendégeimnek kiszolgálók. Jutányos árak és előzékeny kiszolgálás biztosíthatnak. Kérve a n. é. közönség tömeges látogatását, maradok mély tisztelettel Budapest, 1896. május havában.

Szilaveczky Flór, vendéglős

Valódi természetes jó bor!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy miután előreláthatólag az idén bő bortermés lesz, mostantól kérdődőleg, borkészletemet következőleg árusítom:

1893 és 1894. évi pozsonymegyei bazini fehér asztali bor, literje 40 és 50 kr. Ugyanottani termésű valódi risling, literje 80 kr.

Barsmegyei kiskoszmályi fehér asztali bor (mult évi termés) literje 36 kr. Barsmegyei esejkői fehér asztali bor (mult évi termés) literje 30 kr.

Ezenfelül még jogelődömtől, Gerzso Jánostól átvett finom, veres óbor, literje 80 kr, szegszárdi veres bor, literje 40 kr.

Selmezbányán, julius havában.

Kiváló tisztelettel

Gyurkovics András vendéglős.